

Janusz Lipkowski

## **Spółeczny Komitet Monitorowania Reform Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

W ostatnich latach wprowadzano różne zmiany i reformy w sferze nauki oraz uczelni wyższych, brakowało jednak zazwyczaj analiz ich skutków oraz wskazywania niezbędnych korekt oraz narastających problemów.

W związku z wprowadzonym obecnie całym pakietem ustaw wprowadzających istotne zmiany w tej sferze proponujemy utworzenie Społecznego Komitetu Monitorowania Reform Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Mamy liczne obawy związane z częścią nowych regulacji ustawowych i wątpliwości, czy zastosowane rozwiązania organizacyjne będą sprzyjać realizacji deklarowanych celów reform. Chcielibyśmy jednak podjąć się zadania konstruktywnego wsparcia reform, które generalnie uważamy za potrzebne, poprzez systematycznie wykonywaną analizę ich konsekwencji i, w efekcie, stworzenia systemu ewolucyjnej autoregulacji.

Oparcie się o społeczne organizacje, w pełni autonomiczne, jest gwarancją obiektywności analiz skutków reformy nauki i może być podstawą systemu optymalizacji prawa obowiązującego w tym zakresie.

Istotnym mankamentem organizacji życia naukowego w Polsce była dotychczas słabość obywatelskiego środowiska ludzi nauki. Uważam to za pozostałość systemu totalitarnego, w którym każdy przejaw opinii niezależnej od władzy był traktowany z nieufnością i poddawany drobiazgowej kontroli. Po dziesięcioleciach władzy totalitarnej doszło do zredukowania opinii środowiska do roli całkowicie podrzędnej, a władze państwowe zasięgają jej w sposób dość fasadowy. Bez zaangażowania środowisk naukowych w przygotowanie i przeprowadzanie reform nie mogą one jednak przynosić pożądaných efektów, co hamować musi rozwój nauki w Kraju. Obecna, w znacznej mierze, pozorna autonomia nauki powinna zostać ożywiona i umocniona w nowym systemie wykorzystującym znacznie szerszej organizacje oraz ciała społeczne w nauce oraz współpracę organami samorządowymi. To da znacznie lepsze efekty niż dotychczasowe próby centralizacji decyzji w nauce oraz szkolnictwie wyższym.

Streszczenie wystąpienia w Belwederze 17 maja 2011 r.